

Biblioteka Pedagogiczna
w Piotrkowie Trybunalskim
Multimedialne Centrum Informacji i Promocji
oprac. Sylwia Brzeżańska

Oświata w Wielkiej Brytanii Zestawienie bibliograficzne w wyborze

Wydawnictwa zwarte:

(Książki dostępne w Bibliotece Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim i/lub jej Filiach)

DYREKTORZY szkół w Unii Europejskiej / [przetł. z niem. Karolina Romanek ; red. Anna Smoczyńska]. - Warszawa : "Eurydice", 1996. - **S. 76-81** : *Zjednoczone Królestwo (Anglia, Walia, Irlandia Północna, Szkocja)*

Sygn.: 16628 B

DZIEWULAK Dobromir : **Polityka oświatowa Wspólnoty Europejskiej**. - Wyd. 2. - Warszawa : Wydaw. Uniwersytetu Warszawskiego, 1995. - **S. 72-78** : *Wielka Brytania*

Sygn. 82489, 82490, 82028 W, 80126 W (Wyd. z 1994 r.)

Filia Tomaszów 37614

DZIEWULAK Dobromir : **Systemy szkolne Unii Europejskiej**. - Wyd. 3 popr. i uzup. - Warszawa : "Żak", 1997. - **S. 109-116** : *Wielka Brytania*

Sygn.: 84994

Sygn.: 25882 Filia Bełchatów

Sygn.: 31689-690, 31066 Filia Radomsko

Sygn.: 27150, 27729 Filia Opoczno

Sygn.: 3711, 3915, 37483 Filia Tomaszów

GUZ Sabina : **Edukacja przedszkolna w okresie przemian**. - Warszawa ; Radom : Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP : Instytut Technologii Eksploatacji, 1996. - **S. 34-35** : *Organizacja wychowania przedszkolnego w wybranych krajach : Wielka Brytania*

Sygn.: 85189W, 85190

HENSSEN Sergiusz : **Szkoła i demokracja na przełomie** / wybór i oprac. Wincenty Okoń. - Warszawa : Wydaw. „Żak”, 1997. - **S. 137-173** : *Angielska tradycja wychowania ; S. 277-302 : Szkolnictwo i państwo we Francji i Anglii*

Sygn.: 85534

KUPISIEWICZ Czesław : **Koncepcje reform szkolnych w wybranych krajach świata na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych**. - Wyd. 3. - Warszawa : "Żak", 1995. - **S. 35-47** : *Anglia - edukacja warunkiem sukcesu*

Sygn.: 81543, 81544 W, 82048 - 82049

Sygn.: 26225 Filia Bełchatów

Sygn.: 31075 Filia Radomsko

Sygn.: 27113 Filia Opoczno

LORIA Jadwiga : **Szkolnictwo w Anglii i jego tradycje**. - Wrocław ; Warszawa ; Kraków : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1964

Sygn.: 65162 W

MOŹDŻEŃ Stefan Ignacy : **Historia wychowania : 1918-1945**. - Wyd. 2 popr. - Sandomierz : Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu, 2006. - **S. 51-53** : *Anglia*

Sygn.: 97886 W

Sygn.: 31296W Filia Bełchatów

Sygn.: 29395 Filia Opoczno

Sygn.: 34785 Filia Radomsko

MOŹDŻEŃ Stefan Ignacy : **Historia wychowania : 1795-1918**. - Wyd. 2. - Sandomierz : Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu, 2006. - **S. 121-124** : *Szkolnictwo Francji i Anglii, jako przykłady odmiennej organizacji szkolnej : szkolnictwo angielskie*

Sygn.: 97887W

Sygn.: 31295 Filia Bełchatów
Sygn.: 29394 Filia Opoczno
Sygn.: 34784 Filia Radomsko

NEILL Alexander Sutherland : **Summerhill** / A. S. Neill ; przeł. Barbara Białecka. - Katowice : "Almaprint", 1991

Sygn.: 23838 Filia Bełchatów

NEILL Alexander Sutherland : **Nowa Summerhill** / A. S. Neill ; pod red. Albert Lamb ; przeł. Maria Duch. - Poznań : Zysk i S-ka, 1994. - (Psychologia)

Sygn.: 79262, 81910

Sygn.: 24603 Filia Bełchatów

PACHOCIŃSKI Ryszard : **Edukacja nauczycieli w krajach Unii Europejskiej**. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 1994. - **S. 123-126** : *Organizatorzy i placówki doskonalenia : Anglia i Walia*

Sygn.: 79192 W

PACHOCIŃSKI Ryszard : **Współczesne systemy edukacyjne**. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 2000. - **S. 15-23** : *Anglia i Walia*

Sygn.: 87024

Sygn.: 28147 Filia Bełchatów

Sygn.: 32137 Filia Radomsko

Sygn.: 38009, 37863 Filia Tomaszów

PACHOCIŃSKI Ryszard : **Zarządzanie oświatą w Anglii i Walii // W: Systemy zarządzania oświatą w wybranych krajach**. - Warszawa : Zakł. Nar. im. Ossolińskich, 1976. - (Studia Pedagogiczne. T. 38 / Polska Akademia Nauk. Komitet Nauk Pedagogicznych). - **S. 199-212**

Sygn.: 94904

POLNY Roman : **Systemy szkolnictwa w wybranych krajach kapitalistycznych i socjalistycznych**. - Warszawa : "Książka i Wiedza", 1973. - **S. 41-74** : *Szkolnictwo w Anglii*

Sygn.: 73749, 82379, 80180 - 80181

Sygn.: 9654 Filia Bełchatów

Sygn.: 16968-970 Filia Radomsko

PÓŁTURZYCKI Józef : **Edukacja dorosłych za granicą**. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 1999. - **S. 17-81** : *Edukacja dorosłych w Anglii i Zjednoczonym Królestwie*

Sygn.: 87854

Sygn.: 27114 Filia Bełchatów

RICHE Pierre : **Edukacja i kultura w Europie Zachodniej (VI-VIII w.)** / przeł. Maria Radożycka-Paoletti. - Warszawa : Oficyna Wydaw. Wolumen ; Inst. Wydaw. PAX, 1995

Sygn.: 84669W

STRUKTURY systemów kształcenia ogólnego i zawodowego w Unii Europejskiej / [red. nauk. Wiktor Rabczuk] ; Komisja Europejska ; Eurydice Europejska Sieć Informacji o Edukacji ; Cedefop Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego. - Warszawa : Krajowe Biuro Eurydice, cop. 1998. - **S. 449-510** : *Zjednoczone Królestwo*

Sygn.: 16411 BW

ŚLIWERSKI Bogusław : **Jak zmieniać szkołę : studia z polityki oświatowej i pedagogiki porównawczej**. - Kraków : Impuls, 1998. - **S. 104-106** : *Uspołecznianie edukacji szkolnej : Anglia i Walia*

Sygn.: 87258

Sygn.: 31164 Filia Radomsko

Sygn.: 37033 Filia Tomaszów

ŚWIĘTOCHOWSKA Urszula : **Systemy edukacyjne cywilizacji przełomu XX i XXI wieku**. - Toruń : "Adam Marszałek", cop. 2000. - **S. 61-77** : *Systemy edukacyjne w wybranych państwach Unii Europejskiej (Niemiec, Francji i Wielkiej Brytanii)*

Sygn.: 86785, 86786 W, 87846

Sygn.: 26919 Filia Bełchatów

Sygn.: 32467 Filia Radomsko

Sygn.: 39154 Filia Tomaszów

UCZENIE się przez całe życie : rola systemów edukacji w państwach członkowskich Unii Europejskiej : przegląd sytuacji w poszczególnych krajach / [przeł. Ewa Kolanowska]. - Warszawa : "Eurydice", 2002. - **S. 155-159** : Anglia ; **S. 160-161** : Walia ; **S. 162-163** : Irlandia Północna ; **S. 164-170** : Szkocja

Sygn.: 97745, 90502

Artykuły z czasopism:

(Artykuły dostępne w Czytelni Biblioteki Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim i/lub jej Filiach)

ADAMIAK-PAWELEC Ewa : *Nowocześnie na Streatham* // **Głos Nauczycielski. - 2009, nr 33, s. 9**
Działalność Polskich Szkół Sobotnich w Londynie.

AINLEY Patrick, ANDREWS Margaret : *Jak poszerzanie dostępu do edukacji przerodziło się w zwiększoną partycypację w kształceniu: trendy badawcze.* - Bibliogr. // **Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja. - 2003, nr 1, s. [41]-61**
Zmiany w szkolnictwie ponadobowiązkowym w Wielkiej Brytanii. Dostępność do szkolnictwa wyższego oraz do sektora edukacji dalszej.

AZ : *Edukacja w Wielkiej Brytanii* // **Geografia w Szkole. - 2011, nr 5, s. 32-33**
System angielskiej edukacji.

BIELECKA Elżbieta : *Aktualne tendencje opieki nad dzieckiem* // **Nowa Szkoła. - 1994, nr 6, s. 358-359**

BILEWICZ-KUŹNIA Barbara : *W angielskich przedszkolach* // **Wychowanie w Przedszkolu. - 2008, nr 1, s. 25-27.**
Charakterystyka podstaw programowych do wczesnej edukacji dziecka w Wielkiej Brytanii

BUDKOWSKA Liliana : *O rozwiązaniach edukacyjnych w szkołach London Borough of Merton* // **Dyrektor Szkoły. - 2004, nr 10, s. 52-54**
System edukacyjny w Anglii - szkoły podstawowe, gimnazjum. Doskonalenie nauczycieli.

BOGUKALEC Małgorzata : *Co sądzić o szkockim systemie nadzoru?* // **Dyrektor Szkoły. - 1999, nr 11, s. 31-35**
Doskonalenie pracy dyrektorów w zakresie poprawy jakości kierowania szkołą poprzez zastosowanie samooceny. Wskaźniki funkcjonalności szkoły pomocne przy samoocenie pracy nauczycieli i dyrektorów.

BOLAM R. : *Doskonalenie zarządzania a efektywność szkół* // **Edukacja. - 1992, nr 4, s. 25-34**
Anglia i Walia

BORSLEY Ewa : *Nie wrywajcie nam języka* // **Polonistyka. - 1999, nr 2, s. 114-116**
Rozm.z ... członkinią Komitetu ds. Językoznawstwa w Oświacie w Wielkiej Brytanii o nauczaniu j angielskiego przepr. Emilia Waśniowska.

BRYTYJSKI priorytet / oprac. Władysław Krajewski // **Głos Nauczycielski. - 1998, nr 48, s. 5**
Wypowiedzi przedstawicieli rządu i związków nauczycielskich dotyczące reformy oświaty.

BURNICKA Katarzyna : *Kilka migawek ze szkoły angielskiej* // **Wychowanie na Co Dzień. - 1995, nr 10/11, s. 11-12**

CICZKOWSKI Wiesław : *Z doświadczeń szkół angielskich* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 1993, nr 8, s. 352-354**

COX Caroline : *Ćwiczenia w pokorze. [edukacja dla demokracji]* // **Społeczeństwo Otwarte. - 1990, nr 8, s. 20-26**

CYLIKOWSKA-NOWAK Mirosława : *Pochodzenie społeczne, edukacyjne wybory i sukces życiowy - egzemplifikacja brytyjska*. - Bibliogr. // **Edukacja**. - 2007, nr 2, s. 33-45

Analiza wybranych aspektów teoretycznych i praktycznych edukacyjnych wyborów młodych Brytyjczyków i ich rodziców.

CZAJKOWSKA-KILIANEK Halina, KILIANEK Józef : *Angielskie ostrzeżenie* // **Głos Nauczycielski**. - 1995, nr 41, s. 9

Reforma edukacji w szkole angielskiej i walijskiej. Narodowy program nauczania.

CZEREPIANIAK-WALCZAK M. : *Ocenianie jako element jednolitego programu kształcenia* // **Nowa Szkoła**. - 1990, nr 7, s. 369-372

Proces oceniania ucznia w Wielkiej Brytanii.

CZYKWIN Elżbieta : *Segregacja klasowa* // **Wychowanie na co Dzień**. - 1994, nr 1/2, s. 17-19

Zalety organizacji pracy szkół w USA i Anglii zwanej main-streaming, polegającej na przydziale uczniów do grup w zależności od średniej oceny z danego przedmiotu. Ta forma pozwala poszerzać program dla uczniów zdolnych i przeciwdziałać drugoroczności.

DOKTOR Thomas Arnold z Rugby w 125 rocznicę śmierci // **Kultura Fizyczna**. - 1967, nr 9, s. 401-404

Angielski pedagog, duchowny anglikański, reformator szkoły w Rugby - nowa rola wychowania fizycznego

DRACHAL Halina : *Po walijsku* // **Głos Nauczycielski**. - 2008, nr 44, s. 6

Reforma edukacji w Walii

DUFFY Terence : *Szkoły w podzielonym społeczeństwie. [oświata w Irlandii Północnej]* // **Spółczesność Otwarta**. - 1993, nr 5, s. 47-49

DYJAK Anna, KULA Ewa : *Rodzice i nauczyciele wobec doświadczeń uczniów w edukacji za granicą* // **Nauczanie Początkowe : kształcenie zintegrowane**. - R. 33 (55), nr 2 (2009/2010), s. 71-75

Sytuacja polskiego ucznia w szkole brytyjskiej, kryteria przyjęcia ucznia do polskiej szkoły po powrocie z zagranicy.

DZIERZGOWSKA Irena : *Jak wybrać dobrego dyrektora szkoły?* // **Dyrektor Szkoły**. - 1997, nr 3, s. 2-3.

Rekrutacja kandydatów na dyrektorów szkół w Wielkiej Brytanii.

(Re)prezentacja badań nad całościowym uczeniem się / Richard Edwards [i.in.]. - Bibliogr. // **Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja**. - 2003, nr 1, s. [84]-97

Projekt badawczy opracowany analizujący różne znaczenia nadawane pojęciu elastyczność w kontekście kształcenia ciągłego w Wielkiej Brytanii

EKIERT-GRABOWSKA Dorota, OLDROYD Dawid : *"Doskonalenie szkoły" : raport rządu Wielkiej Brytanii* // **Dyrektor Szkoły**. - 1998, nr 9, s. 7-11

Reforma oświaty brytyjskiej.

ELSNER Danuta : *Pierwsze lata dyrektora szkoły w wybranych krajach europejskich* // **Dyrektor Szkoły**. - 2008, nr 3, s. 31-35

Badania przeprowadzone w Hiszpanii, Holandii, Norwegii, Wielkiej Brytanii, na Węgrzech. W badaniach, w każdym państwie wzięło udział 50 dyrektorów szkoły podstawowej i tyłuż szkoły średniej.

FALKIEWICZ Małgorzata : *Standardy kierowania szkocką szkołą* // **Dyrektor Szkoły**. - 2003, nr 6, s. 30-32

FLOREK Anna : *Integracja niepełnosprawnych dzieci : propozycja dla małych miast i wsi* // **Dyrektor Szkoły**. - 1997, nr 7/8, s. 59

Model integracji w Wielkiej Brytanii

FOOTE J. : *Kryzys brytyjskiej szkoły internatowej* // **NEWS - Nowości Oświaty**. - 1992, nr 4, s. 8

GAŁKA Agnieszka : *Dużo się dzieje, czyli o systemie edukacji w Anglii* // **Bliżej Przedszkola**. - 2010, nr 10, s. 23-25

GAWRECKI L. : *Dyrektor ze społecznego wyboru. U nas i w Anglii* // **NEWS - Nowości Oświaty.** - 1993, nr 3, s. 3, 5

GAWRECKI L.: *Finanse angielskich szkół* // **NEWS - Nowości Oświaty.** - 1993, nr 5, s. 8

GAWRYŚ Maria : *Tworzenie systemu kształcenia zawodowego - doświadczenia brytyjskie (relacja z wizyty studyjnej w Exeter)* // **Nowa Szkoła.** - 2011, nr 5, s. 42-44

Relacja z wyjazdu studyjnego do Exeter, którą zorganizowało Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego CEDEFOP z siedzibą w Salonikach. Wyjazd finansowany przez Komisję Europejską w ramach programu "Uczenie się przez całe życie".

GLISZCZYŃSKI Tomasz : *Matematyka w szkole angielskiej* // **Matematyka.** - 2003, nr 6, s. 9-14

GOLD Anne : *Kobięcy styl zarządzania* // **Dyrektor Szkoły.** - 1995, nr 3-4, s. 5-6
Zarządzanie instytucjami oświatowymi i kierowanie szkołą w Wielkiej Brytanii

GRAĆKA Joanna : *Jak to robią w Irlandii Północnej i Szkocji* // **Gazeta Szkolna.** - 2000, nr 9, s. 5
System oświatowy. Z cyklu: Edukacja w Europie. Cz. 7

GRAĆKA Joanna : *Jak to się robi w Anglii i Walii* // **Gazeta Szkolna : aktualności.** - 2000, nr 8, s. 4
System oświatowy. Z cyklu: Edukacja w Europie. Cz. 6

HALL V. : *Doskonalenie kobiet jako kierowników w szkołach* // **Edukacja.** - 1992, nr 4, s. 92-98,
Wielka Brytania

HANDLEY Dawid : *Kluczowe tematy rozwijania standardów zatrudnienia i kształtu kwalifikacji zawodowych - doświadczenia Wielkiej Brytanii* // **Edukacja.** - 1994, nr 2, s. 36-50

HINDSON James, LENART Witold : *Klasa bez ścian* // **Poznaj Świat.** - 1996, nr 3, s. 56-57
Edukacja ekologiczna w Wielkiej Brytanii.

HORTON Angela, KLUS-STAŃSKA Dorota : *Edukacja religijna po angielsku* // **Społeczeństwo Otwarte.** - 1994, nr 11, s. 33-37

HORTON Angela, KLUS-STAŃSKA Dorota : *Edukacja religijna po angielsku* // **Społeczeństwo Otwarte.** - 1994, nr 11, s. 33-37
Edukacja religijna w szkołach w Wielkiej Brytanii.

HORTON Angela, KLUS-STAŃSKA Dorota : *Kulturowe prawa dzieci z mniejszości narodowych (na przykładzie wielojęzycznej szkoły w Birmingham)* // **Nowa Szkoła.** - 1994, nr 3, s. 169-172
Wielka Brytania

HUNT Cheryl : *Ponowne rozbudzenie ducha: badanie dyskursu edukacji dorosłych w społeczności lokalnej.* - Bibliogr. // **Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja.** - 2003, nr 1, s. [157]-179
Praktyka, definicja i teoria lokalnej edukacji dorosłych w Wielkiej Brytanii. Rosnące zainteresowanie kwestią duchowości w krajach zachodnich powinno być ważnym punktem akademickich badań naukowych.

IGIELSKA Beata : *Tamizy. [edukacja w Anglii]* // **Głos Nauczycielski.** - 2004, nr 13, s. 7
System oświaty w Wielkiej Brytanii

J.G. : *Jak to robią w Austrii* // **Gazeta Szkolna : aktualności.** - 2000, nr 4, s. 5
Systemy oświatowe w Europie. Cz. 2

Bardzo efektywna szkoła : co to znaczy? Cz. 1 / Chris James [i in.] // Dyrektor Szkoły. - 2006, nr 2, s. 12-18

Badania przeprowadzone w Wielkiej Brytanii (Walii) w 2004 r. Miały na celu wyjaśnienie, dlaczego szkoły podstawowe funkcjonujące w środowiskach zaniedbanych uzyskują dobre wyniki, co jest sprzeczne z istniejącym związkiem między osiągnięciami uczniów a statusem środowiska, z którego pochodzą.

- Bardzo efektywna szkoła : co to znaczy? Cz. 2 / Chris James [i in.] // **Dyrektor Szkoły. - 2006, nr 3, s. 13-19***
Badania przeprowadzone w Wielkiej Brytanii (Walii) w 2004 r. Miały na celu wyjaśnienie, dlaczego szkoły podstawowe funkcjonujące w środowiskach zaniedbanych uzyskują dobre wyniki, co jest sprzeczne z istniejącym związkiem między osiągnięciami uczniów a statusem środowiska, z którego pochodzą
- JANOWSKI Andrzej *Czy warto polubić bon oświatowy?* // **Społeczeństwo Otwarte. - 1996, nr 4, s. 41-43**
Próby wprowadzenia bonów edukacyjnych w szkolnictwie USA, Wielkiej Brytanii
- JĄSKIEWICZ Grażyna, PUTKIEWICZ Elżbieta : *„Undercliffe First School”* // **Edukacja i Dialog. - 1992, nr 5, s. 56-57**
Wrażenia grupy polskich nauczycieli z wizyty w szkole „początkowej” w Bradford w Wielkiej Brytanii.
- JASIUK Barbara : *Wrażenia z przedszkola w Londynie* // **Wychowanie w Przedszkolu. - 1999, nr 3, s. 189-190**
- JUNG-MIKLASZEWSKA J. : *Dlaczego mieszkańcy Wielkiej Brytanii nie znają języków obcych?* // **Nowa Szkoła. - 1992, nr 7, s. 412-415**
- JURKIEWICZ Ewa : *Daleko posunięta autonomia szkoły : brytyjski system edukacyjny* // **Gazeta Szkolna. - 2004, nr 23, s. 8-9,12**
Cztery autonomiczne systemy edukacyjne.
- KACZOR S. : *Przemiany edukacji zawodowej w Anglii* // **Szkoła Zawodowa. - 1991, nr 5, s. 44-47**
- KAMIŃSKA Dorota : *Chwarae - dysgu - tyfu : czyli reforma po Walijsku* // **Blżej Przedszkola. - 2009, nr 11, s. 8-10**
System edukacyjny oraz wychowanie przedszkolne w Walii (reforma oświaty, nowa podstawa programowa).
- KAMIŃSKA Małgorzata : *Elastyczność edukacji - model Rolanda Meighana* // **Życie Szkoły. - 1999, nr 2, s. 156-158**
Angielski ruch odnowy szkół noszący nazwę flexischooling polegający na odejściu od jednej ideologii edukacyjnej w stronę traktowania jej jako jednej z wielu.
- KARPIŃSKI Wiesław : *Elastyczna edukacja zawodowa w Anglii* // **Nowa Edukacja Zawodowa. - 2002, nr 4, s. 11-13**
- KARPIŃSKI W. : *Systemy kształcenia zawodowego w niektórych krajach* // **Szkoła Zawodowa. - 1993, nr 2, s. 40-45**
Niemcy, Anglia, Włochy, Grecja, Hiszpania, Portugalia, Irlandia, Australia
- KARPIŃSKI Wiesław : *Partnerstwo społeczne w edukacji zawodowej w Wielkiej Brytanii* // **Nowa Edukacja Zawodowa. - 2004, nr 1, s. 15-18**
- KAWECKI Ireneusz : *Mierzenie jakości pracy szkoły : doświadczenia polsko-szkockie* // **Nowa Szkoła. - 2002, nr 4, s. 49-52**
- KEMP Karolina : *Brytyjski system oświaty - przegląd narodowego programu nauczania i egzaminów od 1980 do 1994 roku* // **Edukacja. - 1995, nr 1, s. 78-88**
- KĘDRACKA Ewa : *Reforma oświaty po walijsku* // **Meritum. - 2009, nr 1, s. 57-59**
- KIENIG Anna : *Koncepcje programowe w wybranych krajach Unii Europejskiej* // **Wychowanie w Przedszkolu. - 2005, nr 8, s. 4-7**
Zróżnicowane podejście do programów edukacji przedszkolnej w krajach skandynawskich
- KLUPCZYŃSKI Tadeusz M. : *Cudze chwalicie...* // **Gazeta Szkolna : aktualności. - 2002, nr 9, s. 12**
System edukacji we Francji, Wielkiej Brytanii. Znajomość języków obcych w tych systemach edukacyjnych.

KLUS-STAŃSKA Dorota, SUŚWIŁŁO Małgorzata : *Wczesne kształcenie muzyczne w szkole polskiej, angielskiej i waldorfskiej - dyskusja nad różnicami programowymi i systemowymi* // **Wychowanie Muzyczne w Szkole. - 1995, nr 1, s. 16-24**

Szkoła podstawowa

KOMP Karolina : *Brytyjski system oświaty - przegląd narodowego programu nauczania i egzaminów od 1980 do 1994 roku* // **Edukacja. - 1995, nr 1, s. 78-88**

KRACIUK Renata : *O Europejskich Systemach Edukacji w Londynie* // **Dyrektor Szkoły. - 2004, nr 6, s. 52-55**

Edukacja w Wielkiej Brytanii.

KRAJEWSKI Władysław : *Brytyjski priorytet* // **Głos Nauczycielski. - 1998, nr 48, s. 5**

KRÓLIKOWSKA-AVIS Elżbieta : *Zimny wychów liderów : wraca moda na tradycyjne angielskie szkoły z internatem* // **Wprost. - 2001, nr 44, s. 74-76**

KRYDA Barbara : *Jeden egzamin między angielską szkołą średnią a uniwersytetem* // **Polonistyka. - 1995, nr 1, s. 14-16**

Egzaminy maturalne z języka ojczystego w Anglii.

KWIATKOWSKA Izabela : *Wirtualne uniwersytety - nowe trendy w szkolnictwie wyższym na przykładzie wybranych uniwersytetów Europy (Niemcy, Wielka Brytania) i USA. Cz. 1. - Bibliogr.* // **Edukacja Medialna. - 2003, nr 1, s. 35-43**

Komputery i rozwiązania multimedialne a nauczaniu na poziomie akademickim.

LENKIEWICZ Jolanta : *Montessori dla małych i dużych* // **Wychowanie w Przedszkolu. - 2011, nr 1, s. 63-64**

Praca metodą Montessori w przedszkolach Wielkiej Brytanii. Opis standardów nauczania, organizacji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli w oparciu o tę metodę

LEWANDOWSKA Małgorzata : *Uspołecznienie zarządzania edukacją w Walii i w Polsce - porównanie* // **Dyrektor Szkoły. - 2010, nr 6, s. 27-30**

Charakterystyka zarządzania oświatą w Walii. Rady szkół - ich zadania w walijskiej edukacji. Praktyka polskich szkół publicznych w kontekście rozwiązań walijskich. Praktyka polskich szkół niepublicznych w kontekście rozwiązań walijskich. Wnioski z porównania.

LILPOP Joanna : *Jak naucza się przedmiotów przyrodniczych w Europie? : relacja z wyjazdu studyjnego do Anglii* // **Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2011, nr 2, s. 29-33**

Relacja z wizyty w angielskich szkołach i opis tamtejszego nauczania przedmiotów przyrodniczych (m.in. nauczanie problemowe)

ŁADYŻYŃSKI Andrzej : *Szkolnictwo specjalne w Szkocji* // **Szkoła Specjalna. - 1996, nr 4, s. 247-249**

ŁAGUNA M. : *Flexible learning - elastyczne uczenie* // **Edukacja i Dialog. - 1994, nr 3, s. 54-58**

Nowe metody nauczania w Wielkiej Brytanii.

Mc Mahon A. : *Ocenianie nauczycieli : czy może promować ich rozwój zawodowy i doskonalić zarządzanie szkołą?* // **Edukacja. - 1992, nr 4, s. 69-80**, bibliogr.

Wielka Brytania

Mc Mahon Agnes : *Opieka mentora - pomoc dla nowo powołanych dyrektorów szkół* // **Dyrektor Szkoły. - 1996, nr 11, s. 18-21**

MALINOWSKA Lucyna : *O "Płaszczu eksperta" - nieco inaczej ...* // **Drama. - 2003/2004, z. 46, s. 12-15**

Przedstawienie metody nauczania zwanej "płaszczem eksperta", która polega na uczeniu nowych rzeczy poprzez wykorzystanie formy sztuki teatralnej i na dzieleniu się odpowiedzialnością za przedsięwzięcie między dziećmi a nauczycielem.

MAKOWSKA D. : *Ćwiczenia terenowe w historycznych miastach środkowej Anglii* // **Geografia w Szkole. - 1994, nr 1, s. 30-36**

Porównanie systemów nauczania geografii w Polsce i Wielkiej Brytanii.

- MAKOWSKA Dorota : *Matura z geografii w angielskich szkołach* // **Geografia w Szkole.** - 1995, nr 5, s. 270-273
- MALINOWSKI Ludwik : *Edukacja nauczycieli w Europie* // **Nowa Szkoła.** – 2004, nr 5, s. 43-45
- MALSKA A. : *Wychowanie fizyczne w szkołach angielskich* // **Lider.** - 1994, nr 1, s. 14-15
- MAZIERSKA Ewa : *Selekcjonować czy nie? Wielka Brytania* // **Nowa Szkoła.** - 1997, nr 2, s. 36-38
Selekcja uczniów do szkół według ich zdolności czy osiągnięć - przegląd stanowisk.
- MEIGHAN Roland : *Zasady rekonstrukcji systemu kształcenia* // **Rocznik Pedagogiczny.** - T. 27 (2004), s. [231]-246
Zasady rekonstrukcji systemu kształcenia. System kształcenia w Wielkiej Brytanii
- MERRILL Barbara : *Płeć, edukacja i uczenie się.* - Bibliogr. // **Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja.** - 2003, nr 1, s. [99]-120
Zależności pomiędzy płcią i przynależnością do grupy społecznej, a w niektórych przypadkach także rasowej, w życiu codziennym kobiet i ich walce o edukacyjne uczestnictwo w Wielkiej Brytanii. Wyniki badań.
- MICHALAK Aleksander : *Summerhill - bez kar i mundurków* // **Edukacja i Dialog.** - 1998, nr 4, s. 25-29
Wychowanie bezstresowe - idea szkoły Summerhill w Anglii założonej przez Aleksandra S. Neilla
- MICHALAK Joanna : *Dźwięki demokracji* // **Edukacja i Dialog.** - 1995, nr 10, s. 5-7
W. Brytania. Szkoły niepubliczne realizujące demokratyczne zasady.
- MICHALAK Renata : *Nell Bank - centrum edukacji i wychowania* // **Edukacja i Dialog.** – 2000, nr 4, s. 64-67
- MICHALAK Joanna M., JONES Steve : *Towards inclusive school leadership in highly disadvantaged urban contexts.* - Bibliogr. // **Edukacja.** - 2010, nr 2, s. 5-16
Założenia metodologiczne badań własnych oraz wyniki badań pilotażowych przeprowadzonych w Wielkiej Brytanii i Polsce w roku 2009. Badania poświęcono analizie przekonania dyrektorów szkół i decydentów oświaty na temat skutecznego przywództwa w szkołach usytuowanych w enklawach biedy i ich roli w podnoszeniu osiągnięć edukacyjnych uczniów tych szkół. Artykuł w języku angielskim.
- MICHALAK Renata : *Nell Bank - centrum edukacji i wychowania* // **Edukacja i Dialog.** - 2000, nr 4, s. 64-67
Nell Bank jako przykład edukacji w środowisku, o środowisku, przez środowisko i dla środowiska. Wielka Brytania.
- MICKIEWICZ Stanisław : *Zajęcia praktyczno-techniczne w Wielkiej Brytanii* // **Wychowanie Techniczne w Szkole.** – 2004, nr 2, s. 8-9
- MICKIEWICZ Stanisław : *Wychowanie techniczne w angielskich szkołach żeńskich* // **Wychowanie Techniczne w Szkole.** – 2005, nr 2, s. 23-24
- MICKIEWICZ Stanisław : *Zajęcia praktyczno-techniczne oraz wychowanie komunikacyjne w szkołach angielskich* // **Wychowanie Techniczne w Szkole.** – 2003, nr 4, s. 13-14
- MIKINA Agnieszka : *Kształcenie zawodowe w Wielkiej Brytanii. Cz. 1* // **Szkoła Zawodowa.** – 1996, nr 6, s. 35-36
- MIKINA Agnieszka : *Kształcenia zawodowe w Wielkiej Brytanii. Cz. 2* // **Szkoła Zawodowa.** – 1996, nr 8, s. 19-21
- MIKINA Agnieszka : *Kształcenie zawodowe w Wielkiej Brytanii. Cz. 3* // **Szkoła Zawodowa.** – 1996, nr 10, s. 37-40
- MORDARSKA Irena : *Plan rozwoju szkoły na przykładzie szkockiego systemu edukacji* // **Dyrektor Szkoły.** – 1997, nr 12, s. 24-27

MURAWSKA Barbara, Żytka Małgorzata : *Dzień w angielskim przedszkolu* // **Edukacja i Dialog.** – **1992, nr 6, s. 51-56**

MURAWSKA Anna : *Między adaptacją a emancypacją : (refleksje inspirowane brytyjskimi próbami przeciwdziałania spadkowi osiągnięć szkolnych uczniów)*. - Bibliogr. // **Nowa Szkoła.** - **1996, nr 7, s. 9-12**

Poprawa dyscypliny w klasie - warunkiem skuteczniejszej nauki. Program przeciwdziałania trudnościom szkolnym. Doświadczenia szkół w Wielkiej Brytanii.

NA tropach szkolnej biurokracji : doświadczenia brytyjskie // **Dyrektor Szkoły.** - **2000, nr 9, s. 29-32**

Redukowanie biurokracji – procedura.

NALASKOWSKI A. : *Lokalizm - elastyczność - otwartość : nowe tendencje w szkolnictwie angielskim* // **Kwartalnik Pedagogiczny.** - **1990, nr 4, s. 161-171**

NAUCZYCIELU, czy na pewno potrafisz nauczyć? (O reformach w USA i Wielkiej Brytanii) // **Nowa Szkoła.** - **2000, nr 2, s. 37-39**

NAWROT Mirela : *Dyrektor przedszkola* // **Dyrektor Szkoły.** - **2003, nr 12, s. 18-21**

Przedszkola w krajach Unii Europejskiej (Wielka Brytania, Szwecja, Niemcy).

NIEPEŁNOSPRAWNI uczniowie na świecie // **Dyrektor Szkoły.** - **2004, nr 1, s. 47**

Holandia, Austria, Wielka Brytania, Włochy, Francja, Finlandia, Szwecja, Niemcy

NOWICKA Renata : *Doskonalenie zawodowe nauczycieli - Wielka Brytania* // **Nowa Szkoła.** - **1999, nr 10, s. 41**

NOWICKA Dorota : *Matura w Unii Europejskiej* // **Dyrektor Szkoły.** - **2004, nr 11, s. 23**

Egzaminy zewnętrzne w Wielkiej Brytanii, Austrii, Czechach, Francji, Finlandii, Hiszpanii.

NOWICKA R. : *Ćwiczenia w myśleniu* // **Nowa Szkoła.** - **1994, nr 4, s. 229-230**

Brytyjski projekt stymulujący rozwój myślenia uczniów szkół średnich - CASE (Cognitive Acceleration through Science Education)

NOWICKA Renata : *Hi - tech i wagary* // **Nowa Szkoła.** - **1993, nr 9, s. 557-558**

Zjawisko absencji szkolnej i sposoby zapobiegania w Wielkiej Brytanii.

NOWICKA Renata : *Jak pokazać uczniom, że nauki ścisłe także mogą być emocjonujące* // **Nowa Szkoła.** - **1994, nr 9, s. 548-549**

Konkurs Science Challenge mający na celu spopularyzowanie nauk ścisłych w szkołach brytyjskich.

NOWICKA Renata : *Nauczycielu, czy na pewno potrafisz nauczyć? (o reformach w USA i Wielkiej Brytanii)* // **Nowa Szkoła.** - **2000, nr 2, s. 37-39**

NOWICKA Renata : *O ciekawych świata siedmiolatkach i znużonych jedenastolatkach* // **Nowa Szkoła.** - **1994, nr 9, s. 547-548**

Rozbieżności w poziomie osiągnięć uczniów (dziewcząt i chłopców) w szkołach w Wielkiej Brytanii

OBIDNIAK-MARCINIAK Wiktoria : *Cięcia po angielsku* // **Głos Nauczycielski.** - **2010, nr 51/52, s. 15**

Artykuł dotyczy kłopotów finansowych oświaty na Wyspach Brytyjskich.

OBIDNIAK-MARCINIAK Wiktoria : *Laptop nie wystarczy : lekcja znad Tamizy* // **Głos Nauczycielski.** - **2008, nr 46, s. 11**

Wdrażanie nowych technologii informatyczno - komunikacyjnych do oświaty w Wielkiej Brytanii

OBIDNIAK-MARCINIAK Wiktoria : *Misja : szkoła idealna* // **Głos Nauczycielski.** - **2011, nr 33, s. 12**

Edukacja dzieci i młodzieży w Wielkiej Brytanii prowadzona przez popularne w mediach osobowości.

OBIDNIAK-MARCINIAK Wiktoria : *Na czerwonym dywanie* // **Głos Nauczycielski.** - **2011, nr 47, s. 14-15**

Relacja z wręczenia nagród fundacji Pearsona dla najlepszych nauczycieli w Anglii.

- OBIDNIAK-MARCINIAK Wiktoria : *Niespokojny sen premiera* // **Głos Nauczycielski**. - 2011, nr 31, s. 13
 Reforma systemu oświaty w Wielkiej Brytanii.
- OBIDNIAK-MARCINIAK Wiktoria : *Tak to robią w Londynie* // **Głos Nauczycielski**. - 2008, nr 30, s. 6
- OBIDNIAK-MARCINIAK Wiktoria : *Szkoła nie tylko dla elit* // **Głos Nauczycielski**. - 2009, nr 23, s. 7
 System edukacji w Anglii. Analiza wyników egzaminów końcowych w szkołach średnich.
- ODROWAŻ-COATES Anna : *Projekt walki z rasizmem w szkole brytyjskiej*. - (Oblicza zmieniającej się rzeczywistości). - Summ. Streszcz. - Bibliogr. // **Pedagogika Społeczna**. - 2008, nr 4, s. [121]-132
 Poczucie bezpieczeństwa dzieci imigrantów - głównie polskich - w szkołach hrabstwa Lincolnshire
- O'HEAR Anthony : *Oświata i demokracja* // **Społeczeństwo Otwarte**. - 1991, nr 2, s. 29-37
- O`KEEFFE Dennis : *Teacher education in Britain* // **Edukacja**. - 2003, nr 3, s. 99-103
 Przedstawiono różnice między systemami edukacyjnymi w Polsce i Wielkiej Brytanii wynikające z uwarunkowań politycznych i gospodarczych. Omówiono brytyjskie propozycje kształcenia nauczycieli.
- O`KEEFFE Dennis : *Theories of education in Britain* // **Edukacja**. - 2003, nr 1, s. 111-116
 Autor przedstawiając teorie oświatowe w Wielkiej Brytanii nawiązuje do rzeczywistości edukacyjnej w Polsce
- O'KEEFFE Dennis *Wagary w angielskich liceach* // **Edukacja i Dialog**. - 1995, nr 4, s. 65-68
 Wyniki badań w szkołach angielskich.
- O'KEEFFE Dennis : *Wagary w szkołach średnich w Anglii* // **Nowa Szkoła**. - 1997, nr 5, s. 26-28
- OLDROYD David : *Doskonalenie zarządzania wewnątrz szkoły* // **Edukacja**. - 1992, nr 4, s. 53-61
 Zagadnienia zarządzania szkołą w Wielkiej Brytanii.
- PACHOCIŃSKI Ryszard : *Ideologia reformy a ideologia nauczyciela* // **Dyrektor Szkoły** . - 2003, nr 1, s. 31-34
 Oświata w Anglii, Austrii i Nowej Zelandii
- PACHOCIŃSKI Ryszard : *Rozwój szkół prywatnych* // **Nowe w Szkole**. - 2003, [nr] 2, s. 2-4, 3-4
 Szkoły prywatne w Anglii, Stanach Zjednoczonych i Nowej Zelandii.
- PACHOCIŃSKI Ryszard : *Uwarunkowania współczesnych reform oświatowych* // **Dyrektor Szkoły**. - 2002, nr 10, s. 28-29
 Przykład Anglii
- PARCZEWSKA Teresa : *Szkolnictwo w Anglii* // **Życie Szkoły**. - 2007, nr 8, s. 54-59
 Angielski system edukacji, rodzaje obowiązujących szkół, rodzaje zajęć, nauczyciele i asystenci, treści nauczania, obowiązujący strój.
- PASZKIEWICZ-GATKOWSKA Adrianna : *Jak przygotowałam wystawę "Poznajemy Wielką Brytanię"* // **Nauczanie Początkowe. Kształcenie zintegrowane**. - 2004, nr 1, s. 36-38
- PEPIN Birgit : *Odmienne kultury, odmienne matematyki, odmienne znaczenia, odmienne nauczanie? : kultura nauczania matematyki w Anglii, Francji i w Niemczech* // **Edukacja**. - 2005, nr 3, s. 95-104
- PĘKOWSKA Marzena : *Rola rodziców w zarządzaniu szkołą na przykładzie Wielkiej Brytanii i Finlandii* // **Nauczanie Początkowe : kształcenie zintegrowane**. - R. 33 (55), nr 2 (2009/2010), s. 76-82
 Zarządzanie edukacją na przykładzie Anglii, Walii i Finlandii na poziomie centralnym i na poziomie instytucji.
- PIECZKIN A. : *Obrona cywilna w niektórych krajach Europy Zachodniej (RFN, Wielka Brytania, Szwecja)* // **Przysposobienie Obronne, Obrona Cywilna w Szkole**. - 1991, nr 2, s. 85-91

PISKORZ S. : *Drama w nauczaniu - uczenie się geografii* // **Geografia w Szkole. - 1994, nr 3, s. 176-179**

Szkoła w Wielkiej Brytanii.

PLUTA-LERKA Magdalena : *60 godzin w pracy / rozm. przepr. Wiktoria Obidniak-Marciniak* // **Głos Nauczycielski. - 2009, nr 1, s. 10**

Rozmowa z polską nauczycielką pracującą w Wielkiej Brytanii na temat stanu angielskiej oświaty.

POMIANOWSKA Małgorzata, SZCZEPKOWSKA Katarzyna, ZAWADOWSKA Janina : *Przed wszystkim - dobrze kształcić nauczycieli* // **Dyrektor Szkoły. - 2009, nr 5, s. 41-44**

System edukacyjny w Wielkiej Brytanii. Przygotowanie reformy edukacji w Walii. Kryteria kwalifikacyjne dla przyszłych nauczycieli. Drogi uzyskania profesjonalnych kwalifikacji. Treści kształcenia nauczycieli. Praktyki zawodowe. Rozwój zawodowy nauczycieli. Asystenci nauczycieli.

PORTER Mary : *Edukacja seksualna w Wielkiej Brytanii* // **Problemy Rodziny. - 1998, nr 1, s. 23-26**

Obowiązkowe zajęcia w szkołach prowadzone dla uczniów powyżej 11 roku życia

POSPISZYL Kazimierz : *Kuratorski program resocjalizacyjny - Stop (doświadczenia Kanadyjsko-Walijskie)* // **Szkoła Specjalna. - 1992, nr 2/3, s. 108-112**

POTULICKA Eugenia : *Atak na progresywizm a geneza reformy edukacji angielskiej* // **Kwartalnik Pedagogiczny. - 1993, nr 1, s. 59-77**

POTULICKA Eugenia : *Nowa prawica a geneza reformy edukacji w Anglii i Walii* // **Kwartalnik Pedagogiczny. - 1992, nr 2, s. 57-67**

POTULICKA Eugenia : *Odwrót od idei szkół rozszerzonych a geneza reformy edukacji w Anglii i Walii* // **Kwartalnik Pedagogiczny. - 1993, nr 3, s. 43-58**

POTULICKA Eugenia : *Teoretyczne wyjaśnienia oraz polityka tworzenia szkół rozszerzonych w Wielkiej Brytanii* // **Kwartalnik Pedagogiczny. - 1993, nr 2, s. 31-45**

POTULICKA Eugenia : *Ustawa o reformie edukacji w Anglii i Walii z roku 1988* // **Edukacja. - 1991, nr 1, s. 108-122**

PRUCHA Jan : *Professional standards for teacher education: some expectations, some scepticism.* - Streszcz. - Bibliogr. // **Kwartalnik Pedagogiczny. - R. 48, nr 1/2 (2003), s. [95]-106**

Artykuł w języku angielskim. Polski tytuł brzmi: Zawodowe standardy w kształceniu nauczycieli : trochę oczekiwań, trochę sceptycyzmu. Przedstawiono koncepcje standardów kształcenia nauczycieli traktowanych przez wiele rządów, m.in. Anglii, Stanów Zjednoczonych, Australii i Republiki Czeskiej.

PUTKIEWICZ Elżbieta : *Angielskie ostrzeżenie. [reformy oświaty; National Curriculum; 1989]* // **Spółeczeństwo Otwarte. - 1995, nr 9, s. 41-43**

Reforma edukacji angielskiej i walijskiej.

PYKE N. : *Wielka Brytania - słabnące zainteresowanie przedmiotami ścisłymi* // **Nowa Szkoła. - 1993, nr 4, s. 230-231**

RABCZUK W. : *Edukacja religijna i obywatelska w Szkocji* // **Nowa Szkoła. - 1992, nr 5, s. 298-300**

RABCZUK Wiktor : *Szkolnictwo prywatne w wybranych krajach Europy Zachodniej.* - Bibliogr. // **Nowa Szkoła. - 1990, nr 4, s. 201-207**

Szkolnictwo prywatne w Anglii

RABCZUK Wiktor : *Wychowanie religijne i moralne w szkole angielskiej* // **Nowa Szkoła. - 1991, nr 5, s. 281-285**

RABCZUK W. : *Wychowanie religijne i moralne w szkole angielskiej* // **Nowa Szkoła. - 1991, nr 5, s. 281-285**

RAMOWY program wychowania fizycznego w szkołach Wielkiej Brytanii // **Lider. - 1997, nr 9, s. 28-29**

- RUDZKA Agnieszka : *Mój staż w Anglii* // **Wychowanie w Przedszkolu.** – 2006, nr 3, s. 26-29
Organizacja przedszkola w Anglii.
- RURA Grażyna : *Przedsiębiorcy z Polski na Wyspach Brytyjskich* // **Wychowanie w Przedszkolu.** – 2009, nr 10, s. 13-26
- SALAŃSKI W., STRUŻYNA K., WOJCIECKOWSKA A : *Fakty, liczby, porównania. [o statusie zawodowym, czasie pracy, zasadach wynagradzania, doształcania nauczycieli brytyjskich, greckich, duńskich i szwedzkich]. Cz. 2* // **Głos Nauczycielski.** – 1999, nr 25, s. 5
- SALONI Zygmunt : *O nauczaniu języka ojczystego w Anglii* // **Polonistyka.** – 1999, nr 2, s. 72-76
System szkolny w Wielkiej Brytanii, eksperymentalne rozwiązania.
- SAWICKA-WILGUSIAK Sabina : *Najlepsze szkoły świata* // **Nowa Szkoła.** – 1999, nr 7, s. 32-39
- SAWICKA-WILGUSIAK Sabina : *Różnice programowe w europejskich szkołach średnich* // **Nowa Szkoła.** – 1999, nr 3, s. 37-41
- SNASHALL David A. : *Historia oceniania nauczycieli w Anglii* // **Dyrektor Szkoły.** - 1996, nr 3, s. 40-42
- SIEĆ stacji terenowych dla edukacji ekologicznej w Wielkiej Brytanii : zajęcia dla uczniów polskich szkół* // **Przyroda Polska.** – 1996, nr 6, s. 27
- SIELATYCKI Mirosław : *Specjalne strefy edukacyjne - czy doświadczenia francuskie i brytyjskie mogą przydać się w Polsce?* // **Dyrektor Szkoły.** – 2007, nr 1, s. 31-33
Edukacyjne Strefy Działania - mają prowadzić do odnowy systemu edukacyjnego w trudnych regionach (ze względu na słabe wyniki nauczania).
- SKUBACZ A., GRZEGORCZYK S. : *Oświata brytyjska - oczami polskich nauczycieli* // **Nowa Szkoła.** - 1993, nr 8, s. 493-497
Opinia
- SIELATYCKI Mirosław : *Standardy dyrektora szkoły - w poszukiwaniu zagranicznych podpowiedzi* // **Dyrektor Szkoły.** - 2005, nr 11, s. 10-14
Przykład brytyjski
- SKUBACZ A., GRZEGORCZYK S. : *Oświata brytyjska - oczami polskich nauczycieli* // **Nowa Szkoła.** - 1993, nr 8, s. 493-497
- SOBOCIŃSKA Marta : *Jak uczyć i oceniać uczniów? O koncepcji nauczania języka ojczystego w szkołach Wielkiej Brytanii* // **Polonistyka.** - 1996, nr 2, s. 93-96
- STANEK Jolanta : *Angielskie szkoły - moje wrażenia i obserwacje* // **Języki Obce w Szkole.** - 2003, [nr] 3, s. 175-177
Sprawozdanie z pobytu w szkołach w Anglii. Omówienie spraw organizacyjnych angielskich szkół
- STANKIEWICZ Sławomir : *Program MOVE i szkolnictwo w Anglii* // **Wychowanie Techniczne w Szkole.** - 1997, nr 1, s. 59-60
- STECZ Joanna : *W poszukiwaniu różnych rozwiązań przedszkolnej edukacji* // **Wychowanie w Przedszkolu.** - 2008, nr 8, s. 18-22
Przedszkola publiczne i niepubliczne w Polsce. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego dla przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Wychowanie przedszkolne w Anglii, Austrii, Hiszpanii, Holandii, Szwecji.
- STĘPNIAK Katarzyna WOYNAROWSKA Barbara : *Cele i modele szkoły promującej zdrowie w różnych krajach Europy.* - Bibliogr. // **Edukacja.** - 2002, nr 4, s. 76-83
Model szkół promujących zdrowie (SzPZ) w Czechach, Danii, Macedonii i Szkocji
- SUCHOCKA Mirosława : *Reggio Emilia po walijsku* // **Wychowanie w Przedszkolu.** – 2011, nr 2, s. 25-29
Wizyta w walijskich szkołach. Nowa walijska podstawa programowa. Metody pracy (metoda projektu i Reggio Emilia). Organizacja pracy i przestrzeni.

- SYMELA Krzysztof : *Związki edukacji zawodowej z pracodawcami - z doświadczeń angielskich.* - Bibliogr. // **Szkoła Zawodowa.** - 1994, nr 1, s. 43-46
- SZCZURKOWKA Stefania : *Elementy kształcenia zawodowego w Anglii i Walii* // **Edukacja.** - 1993, nr 2, s. 99-107
- SZKOŁA i dom - zdrowe środowisko // **Przegląd Oświatowy.** - 1991, nr 5, s. 12
Fragment szkockiego raportu o zdrowej szkole dotyczący różnych form współdziałania rodziny, szkoły i społeczności lokalnej
- SZKOŁA na luzie. Summerhill ma 70 lat // **Edukacja i Dialog.** - 1991, nr 8, s. 44-47
Szkoła Summerhill (Wielka Brytania) uważana jest dziś za protoplastę wszystkich wolnych szkół i jedyną szkołę prawdziwie eksperymentalną.
- SZKOŁA promująca zdrowie w różnych krajach wnioski i rekomendacje // **Lider.** - 1997, nr 12, s. 29-32
Polska, Litwa, Portugalia, Rumunia, Szwecja, Irlandia
- SZYMAŃSKI K. : *Państwowy Program Nauczania Matematyki w Anglii i Walii* // **Matematyka.** - 1990, nr 4, s. 213-219
- ŚLĘZAK Ewa : *Polityki zwalczające społeczne wykluczenie w Wielkiej Brytanii* // **Polityka.** - 2010, nr 9, s. 57-59
- ŚLIWERSKI Bogusław : *Rady szkół poza granicami kraju* // **Wszystko dla Szkoły.** - 1997, nr 9, s. 6-10
Dotyczy Kanady, USA, Anglii i Walii, Danii, Holandii, Austrii i Czech
- TOTOŃ Przemysław : *Prywatna szkoła YARLET HALL w Anglii* // **Dyrektor Szkoły.** - 2003, nr 10, s. 44-47
- TEKIELI Jolanta : *Spotkanie dwóch smoków* // **Wychowanie w Przedszkolu.** - 2003, [nr] 6, s. 338-340
Współpraca przedszkola z klasą podstawową w okręgu edynburskim do której uczęszczają dzieci 4 i 5-letnie.
- WALLACE M. : *Tworzenie zasad wspomagania rozwoju kadry kierowniczej w szkołach /w Anglii/* // **Edukacja.** - 1992, nr 4, s. 43-53, bibliogr.
- WAŚNIEWSKA Emilia : *Nie wyrywajcie nam języka!* - z dr. Ewą Borsley o nauczaniu gramatyki w szkole angielskiej rozmawia ... // **Polonistyka.** - 1999, nr 2, s. 114-116
- WIDERSZAL-BAZYL Maria : *Co słycać w brytyjskim poradnictwie zawodowym? [formy organizacyjne i założenia systemu doradztwa zawodowego]* // **Psychologia Wychowawcza.** - 1995, nr 5, s. 419-429
- WEIMANN Marta : *Społeczne i emocjonalne aspekty uczenia się (SEAL) w angielskiej rzeczywistości szkolnej* // **Dyrektor Szkoły.** - 2010, nr 7, s. 41-43
Społeczne i emocjonalne aspekty uczenia się: samoocena, kierowanie uczniami, motywacja, empatia, umiejętność społeczna.
- WEST Linden : *Kształcenie lekarzy: studium autobiograficzne.* - Bibliogr. // **Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja.** - 2003, nr 1, s. [141]-156
Badania dotyczące kształcenia roli i samopoczucia badanych (lekarzy pierwszego kontaktu) w okresie zmieniających się ról i oczekiwań, w tym zmian w systemie zarządzania służbą zdrowia w Wielkiej Brytanii.
- WEST Linden : *Obszary sporu: badania nad edukacją i całościowym uczeniem się w Wielkiej Brytanii : wstęp.* - Bibliogr. // **Teraźniejszość, Człowiek, Edukacja.** - 2003, nr 1, s. [9-19]
Prezentacja tendencji badań edukacyjnych e Wielkiej Brytanii wraz z tzw" zwrotem bibliograficznym".
Artykuł wprowadzający w tematykę najważniejszych trendów rozwojowych badań.
- WIDERSZAL-BAZYL Maria : *Co słycać w brytyjskim poradnictwie zawodowym?.* - Bibliogr. // **Psychologia Wychowawcza.** - 1995, nr 5, s. 419-429

WIELKA Brytania // Nowa Szkoła. - 1992, nr 3, s. 149

Kary cielesne w szkolnictwie Wielkiej Brytanii.

WISZKA A. : *Szczegółowy program zajęć w centrum ćwiczeń terenowych (FIELD STUDIES CENTRE)*

// **Geografia w Szkole. - 1991, nr 1, s. 45-51**

Geografia w terenie w Wielkiej Brytanii.

WNUK Aneta : *Edukacja bezpieczeństwa ruchu drogowego dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na przykładzie Wielkiej Brytanii // Szkoła Specjalna. - 2011, nr 3, s. 209-215*

Porady jak opracować zajęcia z wychowania komunikacyjnego dla dzieci z ADHD/ADD, autyzmem, dyspraksją i dysleksją. Prezentacja programu szkoleniowego dla rowerzystów wprowadzonego w 2007 r w Wielkiej Brytanii.

WSZEBOROWSKA-LIPIŃSKA Bożena : *Komputerowa technologia w edukacji // Psychologia Wychowawcza. - 1997, nr 1, s. 44-50*

Możliwości jakie daje edukacji posługiwanie się komputerem. Elektronicznie wydawane podręczniki, programy dla dyslektyków stymulujące rozwój twórczy, dla dzieci niepełnosprawnych - przykłady Brytyjskie.

WYSOCKI Józef : *Szkolnictwo zawodowe w Anglii // Szkoła Zawodowa. - 1994, nr 4, s. 25-28*

ZAKRES pracy Rudolfa Steinera dla dzieci // **Edukacja i Dialog. - 1993, nr 2, s. 38-39**

Angielskie szkoły i domy R. Steinera przeznaczone dla dzieci z opóźnionym rozwojem umysłowym.

ZAWADOWSKA Janina : *Dobre kształcenie nauczycieli warunkiem wysokich wyników edukacji // Dyrektor Szkoły. - 2009, nr 6, s. 32-33*

Reforma edukacji w Walii. Edukacja dzieci najmłodszych (3-7 lat).

ŻĄDŁO Jan : *Szkocki system edukacyjny // Wychowawca. - 1996, nr 4, s. 15-16*

**WYDAWNICTWA INNYCH BIBLIOTEK
DOSTĘPNE NA ZAMÓWIENIE CZYTELNIKA
W RAMACH USŁUGI WYPOŻYCZEŃ MIĘDZYBIBLIOTECZNYCH**

Wydawnictwa zwarte:

BUTKIEWICZ Michał : *Wielka Brytania // W : Systemy, jakość i standardy kształcenia zawodowego. - Radom - Warszawa : Instytut Technologii Eksploatacji, 1997. - S. 120-136*

GMEREK Tomasz : *Edukacja i nierówności społeczne : studium porównawcze na przykładzie Anglii, Hiszpanii i Rosji. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2011*

KACZOR Stanisław : *Kształcenie i doskonalenie zawodowe w okresie przemian. - Radom : MCNEMT, 1993. - S. 16-24*

MATLAKIEWICZ Alina : *Edukacja dorosłych w Wielkiej Brytanii. - Warszawa : Wydaw. Akademickie "Żak", 2003*

SZCZURKOWSKA Stefania : *Kształcenie ogólne a kształcenie zawodowe w wybranych krajach. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 1996*

Artykuł z czasopism:

BAKUŁA Kordian : *Nauczanie języka angielskiego jako ojczystego w Anglii : ze szczególnym uwzględnieniem gramatyki. - Bibliogr. // Acta Universitatis Wratislaviensis. Kształcenie Językowe. - T. 8 (2010), s. [55]-66*

Opis stanu nauczania języka angielskiego jako ojczystego, opierający się na angielskim narodowym programie nauczania, raportach władz oświatowych i książkach poświęconych tej kwestii.

BIŃCZYCKA Jadwiga, MAZANEK Ewa : *Integracja w szkolnictwie angielskim* // **Kształcenie Nauczycieli. - 1995, nr 1(5), s. 48-57**

Dzieci niepełnosprawne w szkołach masowych Anglii i Walii.

CARTER Ian *Komputery w szkołach w Wielkiej Brytanii* // **Wyzwania. - 1996/97, nr 6, s. 38-39**
Zastosowanie komputerów w całym procesie nauczania.

DWULIT Roman : *Systemy oświatowe na świecie. Cz. 5. Jak uczyć w hrabstwie Devon.*[Riviera Angielska] // **Gazeta Szkolna. - 2011, nr 23-24, s. 11**

DYLAK Stanisław : *Jeszcze raz o Johna Adcocka nieszkole w miejsce szkoły.* - (W poszukiwaniu alternatywnych rozwiązań dla wczesnej edukacji). - Summ. // **Problemy Wczesnej Edukacji. - 2008, nr 2, s. [28]-34**

Szkola w Anglii - nie jest to szkoła w naszym tradycyjnym rozumieniu. Tutor - nauczyciel, opiekun, doradca, pracuje z grupą 20 uczniów oraz ich rodzicami. Nauczyciel należy do korporacji nauczycielskiej, posiada państwowy certyfikat nauczania. Podpisuje kontrakt z rodzicami i jest przed nimi odpowiedzialny za wyniki powierzonych mu uczniów. Fazy: kształcenie podstawowe (4-13 lat), kształcenie średnie (14-15 lat), kształcenie zaawansowane (16-17 lat).

EIDGE Main : *Wykształceni i wierzący* // **Forum. - 2006, nr 31, s. 4-5**
Emigracja i praca polskich nauczycieli w Wielkiej Brytanii.

FALKOWSKA-KACZOR J., GUZICKA Elżbieta, SOZAŃSKA Agnieszka : *Klasy Dziedzictwa* // **Wyzwania. - 1996, nr 5, s. 18**

Program Europejskich Klas Dziedzictwa wspierany przez Radę Europy. Przykłady z Francji i Wielkiej Brytanii.

FEARN Mike, FRANCIS Leslie J. : *Wychowanie do wartości w Anglii i Walii : zasady oficjalne a reakcje uczniów.* - Summ. - Bibliogr. // **Horyzonty Wychowania. - 2004, [nr] 3(6), s. 113-125**

Podstawy prawne kształtowania wartości w programie nauczania. Wychowanie do wartości w zakresie moralności seksualnej. Studium przypadku.

GLISZCZYŃSKI Tomasz : *Ty nad poziomy wylatuj : (o poziomach osiągnięć w Anglii i Walii)* // **NiM + TI Nauczyciele i Matematyka plus Technologia Informacyjna. - 2008, nr 65, s. 5-11**

Nauczanie matematyki - dzieci do 14 roku życia. Program narodowy. Państwowe egzaminy zewnętrzne. Poziomy osiągnięć: 1- Korzystanie i zastosowania matematyki, 2 - Algebra, 3- Geometria, 4- Statystyka i odrobina probabilistyki.

GRUDZIŃSKA Zofia : *Ich twarze mówią o wszystkim : demokratyczne szkoły* // **Gazeta Szkolna : aktualności. - 2005, nr 35, s. 14-15**

Szkoły demokratyczne w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii we Włoszech i Japonii.

GAWRYŚ Anna : *Kompozycja, światło, kolor.*[wiedza o sztuce w szkole angielskiej] // **Wyzwania. - 1999, nr 9, s. 44-45**

GRZEŚ M. D. : *Zmiany w angielskiej polityce edukacyjnej* // **Reforma Szkolna. - 1993, nr 10, s. 19-27**

JAK Walijczycy reformują swoją oświatę. Szkoły które odwiedziliśmy. Cz. 2 // **Gazeta Szkolna. - 2009, nr 3-4, s. 7-8**

JENTSCH Birgit, BURNETT John : *Młodzież wiejska w „społeczeństwie ryzyka”: od kształcenia do zatrudnienia* / tłum. Urszula Maciejewska. - Bibliogr. // **Kultura i Edukacja. - 2001, nr 2, s. [68]-85**

Badania młodzieży finansowane przez Komisję Europejską w Wielkiej Brytanii. Możliwość wyboru zawodu, zatrudnienia. Postrzeganie bezrobocia.

JĘDRZEJEWSKI Jan : *Daleko od Oksfordu : blaski i cienie brytyjskiej edukacji* // **Tygodnik Powszechny. - 2003, nr 22, dod. s. 13**

MATTY Jo: *Opieka nad dziećmi z dysleksją w Wielkiej Brytanii* // **Scholasticus. - 1995, nr 3, s. 13-17**

- KLUS-STAŃSKA Dorota : *Uczeń z dysleksją - po prostu uczeń, czyli w poszukiwaniu szkoły, która rozumie swoje zadania* // **Dysleksja. - 2011, nr 1, s. 25-29**
Indywidualizacja wertykalna i horyzontalna. Przykłady pracy w szkołach w Polsce, Anglii, Hiszpanii, Szwajcarii.
- KOYDL Wolfgang : *Luzacka elita* // **Forum. - 2010, nr 36, s. 20-22**
Zasady, na których opiera się eksperymentalna, liberalna pedagogika szkoły Summerhill w Anglii
- KUBIN Jerzy : *Polityka władz państwowych wobec upowszechniania nauki w wybranych krajach: USA, Anglii i Chinach* // **Ruch Pedagogiczny. - 2000, nr 3-4, s. 67-79**
- KUPISIEWICZ Czesław : *Edukacja warunkiem sukcesu* // **Pedagogika Pracy. - 1994, nr 23, s. 165-175**
O potrzebie rzetelnej diagnozy i przyszłościowej strategii rozwoju szkolnictwa w Wielkiej Brytanii
- LEWOC Leszek : *Komputery w szkołach brytyjskich* // **Biuletyn Informacyjny. - 1994, nr 2, s. 22-23**
Firma Vulkan
- MCFARLANE Angela : *Komputery w szkołach Zjednoczonego Królestwa. Przegląd zasobów, wykorzystania i wpływu szkolnych środków informatycznych* // **Komputer w Edukacji. - 1995, nr 1, s. 25-33**
Przeгляд sytuacji w szkołach brytyjskich pod względem: zaopatrzenia w komputery i oprogramowanie, ich wykorzystania w nauczaniu i uczeniu się oraz wpływu na osiągnięcia uczniów.
- MALCZEWSKA Anna : *Współpraca rodziców ze szkołą* // **Wyzwania. - 1999, nr 8, s. 22-23**
W Wielkiej Brytanii
- MARCISZUK Teresa : *O reformowaniu oświaty w Polsce, czyli dlaczego powinniśmy się uczyć na cudzych błędach.* - (Nowa podstawa programowa). - Bibliogr. // **Zeszyty Szkolne. - 2005, nr 4, s. 51-58**
Projekt nowej reformy oświaty w Wielkiej Brytanii
- MICKIEWICZ Stanisław : *Zajęcia praktyczno-techniczne oraz wychowanie komunikacyjne w szkołach angielskich* // **Wychowanie Techniczne w Szkole. - 2003, nr 4, s. 13-14**
- MICKIEWICZ Stanisław : *Zajęcia praktyczno-techniczne w Wielkiej Brytanii* // **Wychowanie Techniczne w Szkole. - 2004, nr 2, s. 8-9**
Wymieniono parę przykładowych przedmiotów, które uczniowie projektują i budują przez pierwsze trzy lata szkoły średniej.
- PAWLIKOWSKA Anna : *Polskie szkoły przedmiotów ojczyźtych w Wielkiej Brytanii : geneza, rozwój i stan obecny* // **Kwartalnik Edukacyjny. - 2003, [nr] 2, s. 22-30**
- PIETRASZKO Jolanta : *Z raportu departamentu edukacji rządu Wielkiej Brytanii* // **Dolnośląska Gazeta Szkolna. - 2003, nr 250, s. 5**
Centrum Doradztwa Edukacji wspomagające rodziców w procesie wychowawczym młodego pokolenia
- PIOTROWSKI M., SITEK J. : *Modele i typy ewaluacji w obszarze kształcenia i szkolenia zawodowego [na przykładzie Wielkiej Brytanii]* // **Pedagogika Pracy. - 2001, nr 38, s. 142-151**
- POTULICKA Eugenia : *Demokracja, obywatel, osoba a edukacja - trzy perspektywy* // **Ruch Pedagogiczny. - 1993, nr 5-6, s. 3-14**
Warianty demokracji a reformy edukacji w Wielkiej Brytanii.
- POTULICKA Eugenia : *Nowy kanon edukacji obowiązkowej w Anglii* // **Forum Oświatowe. - 1998, nr 1, s. 75-93**
Ogólnokrajowy program kształcenia w Wielkiej Brytanii.
- Razem czy osobno? Wątpliwości, jakie zaczynają budzić szkoły koedukacyjne* // **Forum. - 1999, nr 2, s. 18-19**
Dania, Anglia

SCRUTON Roger : *Pochwała hierarchii* // **Forum. - 2005, nr 3, s. 28-29**

Krytyka współczesnego modelu kształcenia w Wielkiej Brytanii, przywiązującego większą wagę do budzenia poczucia własnej wartości ucznia, niż do osiągania prawdziwych sukcesów w uczeniu się

SIELATYCKI Mirosław : *Edukacja, co proponują inni* // **Gazeta Szkolna : aktualności. - 2005, nr 16, s. [1], 12-13**

Dyskusja nad rolą edukacji w rozwoju społecznym i gospodarczym Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych

SMULSKA Katarzyna : *Rolanda Meighana krytyka szkoły tradycyjnej - propozycje naprawy i alternatywa* // **Forum Oświatowe. - 2009, [nr] 2, s. [61]-75**

Zaprezentowanie poglądów, dotyczących systemu nauczania Rolanda Meighana, byłego profesora Uniwersytetu w Nottigham, wykładowcy na Uniwersytecie w Birmingham i socjologa edukacji.

SOZAŃSKA Agnieszka : *Miejsce otwarte* // **Wyzwania. - 1996, nr 6, s. 16-17**

Rola szkoły w środowisku lokalnym. Inicjatywy placówki w czasie pozalekcyjnym. Przykłady działalności szkół otwartych w Wielkiej Brytanii, Francji, Szwecji.

STUDIOWAĆ w Wielkiej Brytanii // **Europa. - 1998, nr 1, s. 66-67**

Studenci polscy

SZRETER Ryszard : *Rola czasopisma "Economics" w upowszechnianiu nauczania ekonomiki w angielskich szkołach średnich (1949-1974)*. - Bibliogr. // **Rozprawy z Dziejów Oświaty. - T. 25 (1983), s. [253]-256**

Nauczanie ekonomiki w większości angielskich szkół średnich po drugiej wojnie światowej.

WIŚNIEWSKA Joanna : *Kształcenie głuchych w Wielkiej Brytanii* // **Scholasticus. - 1994, nr 1-2, s. 29-31**

ZAWADOWSKA Janina : *Jak Walijczycy reformują swoją oświatę. Cz. 1* // **Gazeta Szkolna. - 2009, nr 1-2, s. 1,10**

ZAWADOWSKA Janina : *Jak Walijczycy reformują swoją oświatę. [Cz. 2] : szkoły, które odwiedziłyśmy* // **Gazeta Szkolna : aktualności. - 2009, nr 3/4, s. 7-8, 10**

Zobacz też zestawienie bibliograficzne:

OŚWIATA W UNII EUROPEJSKIEJ

**WIĘCEJ TEMATYCZNYCH ZESTAWIEŃ BIBLIOGRAFICZNYCH
ZNAJDZIECIE PAŃSTWO W NASZYM INTERNETOWYM SERWISIE POD ADRESEM
<http://www.pedagogiczna.edu.pl>**